

Rechtbank Rotterdam
Kanton

Dagvaarding rechtbank, kanton

inzake:

de heer WILLEM ENGEL,
wonende te Rotterdam,
eiser,
gemachtigde: mr. C.J. Wisse

tegen

ERASMUS UNIVERSITEIT ROTTERDAM,
gevestigd te Rotterdam,
gedaagde,
advocaat: mr. G.C. Endedijk

DAGVAARDING

Heden, (nader in te vullen) tweeduizend drieëntwintig, op verzoek van Willem Christiaan Engel (hierna: Engel), wonende aan de [REDACTED], te Rotterdam, die te dezer zake mr. C.J. Wisse, wonende aan de [REDACTED] tot gemachtigde stelt en voor deze zaak op laatstgenoemd adres schriftelijke stukken wenst te ontvangen,

heb ik,

(nader in te vullen)

GEDAGVAARD

(nader in te vullen)

OM

(nader in te vullen)

MET AANZEGGING

(nader in te vullen)

TENEINDE

eiser te doen horen over het volgende.

I. DE FEITEN

I.I. Partijen

1. Engel is eiser in deze zaak.
2. Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) is gedaagde in deze zaak.

I.II. De uitnodiging en de acceptatie daarvan

3. Dr. mr. Fiore Geelhoed, die de studiemiddag Complotdenken op 21 april 2023 organiseerde en bij wie mensen zich ook vooraf als deelnemer konden opgeven, heeft namens EUR Engel uitgenodigd om als panellid deel te nemen aan de Roundtable. Engel heeft deze uitnodiging vervolgens aanvaard. Dit blijkt onder meer uit een e-mailcorrespondentie tussen beiden, gevoerd op 3 april 2023. Zie hiervoor productie 1.

I.III. De publieke aankondiging van Engel als panellid

4. Op 31 maart 2023 kondigt Boom Criminologie, als belangrijkste sponsor van de studiemiddag Complotdenken op 21 april 2023 aan de Erasmus School of Law, via een twitterbericht publiekelijk aan dat Willem Engel gedurende deze studiemiddag als panellid onderdeel zal uitmaken van de Roundtable. Zie hiervoor productie 2.

I.IV. De intrekking van de uitnodiging

5. Op 13 april 2023 ontvangt Engel een bericht van het College van Bestuur (CvB) van EUR met de boodschap dat "(...) in een recent verleden (...) door u of een nauwe kring van medestanders (...) medewerkers van onze universiteit (...) zijn (...) geïntimideerd en bedreigd (...). Vanuit goed werkgeverschap en solidariteit met onze collega's van Erasmus Universiteit Rotterdam, hebben wij daarom besloten de uitnodiging aan u (...) in te trekken" – hierna: de intrekking. Zie hiervoor productie 3.
6. Op 13 april 2023 antwoordt Engel op de intrekking onder meer: "Zo'n aanklacht behoeft wel substantiëring, u heeft het over mijzelf of een nauwe kring van medestanders, ik verwacht dan wel concreet bewijs waarin ik of iemand uit het team van Stichting VoorWaarheid een bedreiging of intimidatie uit. (...) Met alle respect voor jullie beslissing, ben ik bang dat dit het imago van het Erasmus niet ten goede komt. Als er een oprechte intentie is om debat te voeren en bruggen te bouwen is dit in mijn ogen contraproductief." Zie hiervoor tevens productie 3.

I.V. Het geven van ruchtbaarheid aan de intrekking

7. Op 19 april 2023 maakt Engel het bericht met de intrekking van de uitnodiging per tweet wereldkundig. Zie hiervoor productie 4.
8. Op 21 april 2023 meldt Erasmus Magazine: "Het College van Bestuur deelde vorige week per mail aan Engel mee dat 'in een recent verleden medewerkers van onze universiteit door u of een nauwe kring van uw medestanders geïntimideerd of bedreigd' zijn. Uit solidariteit met die bedreigde collega's trekt het CvB daarmee de uitnodiging in. Volgens woordvoerder Monique de Jongh doelt het College van Bestuur op de bedreigingen die 'veelvuldig in de media' zijn geweest tijdens de coronacrisis." Zie hiervoor: <https://www.erasmusmagazine.nl/2023/04/21/complotmiddag-toch-zonder-willem-engel-vanwege-bedreigingen-en-intimidaties/>
Zie tevens productie 5.
9. Op 23 april 2023 meldt de Volkskrant: "(...) waar is eigenlijk Willem Engel, dansleraar en coronademonstrant des vaderlands, zo luidt vrijdagmiddag de eerste vraag uit het overwegend academische publiek. Engel stond toch op de lijst met sprekers? Vlug grijpt de woordvoerder van het college van bestuur in. Ja, Engel was aanvankelijk uitgenodigd om te komen meepraten, op deze middag over complotdenken. 'Maar werknemers van deze universiteit hebben zich in het verleden door hem bedreigd gevoeld.' Dus stak het hoofdbestuur van de Erasmus Universiteit een stokje voor de uitnodiging: ook academische vrijheid kent grenzen." Zie hiervoor: <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/wetenschappers-bezorgd-over-aivd-rapport-ga-juist-in-gesprek-met-complotdenkers~bfb3199b/>
Zie tevens productie 6.

I.V.I. Communicatie tussen partijen

10. Op 16 mei 2023 is EUR gesommeerd te rectificeren en om reputatieschade te vergoeden. Zie hiervoor productie 7.
11. Op 31 mei 2023 laat de advocaat van EUR per e-mail weten dat hij nadere bewijsvoering van de beschuldiging aan het adres van Engel en zijn naaste medestanders afwacht. Zie hiervoor productie 8.
12. Op 9 juni 2023 laat de advocaat van EUR per brief het volgende weten. “[Engel heeft geen bezwaar tegen de intrekking, zoals volgt] uit de reactie van de heer Engel zelf, van 13 april 2023. Een dergelijk bezwaar zou denk ik ook niet reëel zijn geweest, nu mijn cliënte uiteraard zelf beslist wie tot de gebouwen en terreinen van de universiteit worden toegelaten.” Tevens schrijft hij in verband met bewijs voor de aantijging dat er sprake zou zijn van bedreiging en intimidatie: “Het gaat hierbij onder andere om het volgende voorbeeld: de kennelijk ludiek bedoelde uitreiking van de Anton Mussert-prijs, waarbij de naam van een van de wetenschappers werd verbonden met de opmerking medische experimenten én gepoogd is haar thuis op te zoeken. Dit vormt voor mijn cliënte een ontoelaatbare gebeurtenis, met een duidelijk intimiderend en bedreigend karakter. Het verspreiden van privé-gegevens is volgens tegen de heer Engel gedane aangifte overigens vaker gebeurd.” Tot slot schrijft hij dat er geen sprake is van enig causaal verband omdat het Engel zelf is geweest die het bericht van EUR aan hem met de intrekking publiek heeft gemaakt. Zie hiervoor productie 9.

II. STELLINGEN EN GRONDEN

II.I. Zowel de intrekking als de redengeving zijn onrechtmatig

13. EUR handelt onrechtmatig jegens Engel, zowel a.) via de intrekking ofwel de ontbinding van de overeenkomst tussen EUR en Engel om Engel te laten deelnemen aan de studiemiddag Complotdenken (hierna: de overeenkomst) op grond van artikel 6:265 lid 1 in samenhang met artikel 6:217 lid 1 BW als b.) via haar publieke uitlatingen over de redengeving van de intrekking op grond van artikel 6:106 lid 1 sub b BW, als hieronder nader uiteengezet en onderbouwd.

II.II. Voor de redengeving van de intrekking ontbreekt elk bewijs

14. De weinig specifieke aanduiding “(...) door u of een naaste kring van uw medestanders (...)” doet reeds vermoeden dat EUR niet over enig bewijs beschikt dat Engel zich persoonlijk schuldig heeft gemaakt aan intimidaties of bedreigingen van medewerkers van EUR. Daarbij geldt dat Engel, als het gaat om de intrekking, enkel voor het handelen van zichzelf en moeilijk voor dat van zijn naaste medestanders verantwoordelijk kan worden gehouden. Klaarblijkelijk verkeert EUR op dit punt echter in de ijdele overtuiging dat ten behoeve van de intrekking reeds zou kunnen volstaan met een beschuldiging gebaseerd op *guilt by association*. Dat is kwalijk te noemen.
15. Na eerst in een e-mail van 31 mei 2023 te hebben gemeld nadere bewijsvoering vanuit EUR af te wachten, laat de advocaat van EUR in de brief van 9 juni 2023 voor het eerst weten dat, als het gaat om de beschuldiging van intimidaties en bedreigingen, wordt verwezen naar de uitreiking van de Anton Mussert-prijs aan een van de wetenschappers van EUR, waarbij zij in verband zou zijn gebracht met medische experimenten én gepoogd is om haar thuis op te zoeken. Dit ziet op virologe mevrouw prof. dr. Marion Koopmans (hierna: Koopmans) die de

satirische prijs won. De Hoge Raad heeft, als gezegd, er reeds op gewezen dat het bij interpretatie niet alleen gaat om de bewoordingen, maar ook om de context en de bedoeling. De uitzending waarin Koopmans op 12 maart 2022 als winnaar werd bekendgemaakt kan hier worden teruggekeken: <https://www.youtube.com/watch?v=dfG5ix8GwHc>. Zie hiervan in het bijzonder het volgende tijdsdeel: 00:01:56-00:06:30. Satire is binnen onze democratische rechtsstaat een volstrekt geaccepteerd fenomeen. Het is juist een typisch kenmerk van een autoritair en daarmee bedenkelijk bewind dat humor al snel als ondermijnend en bedreigend wordt gezien: <https://foreignpolicy.com/2013/04/05/why-dictators-dont-like-jokes/>. Onduidelijk is daarom hoe deze prijsuitreiking daarom als bedreiging of intimidatie kan worden gekwalificeerd, of Koopmans moet zo gewend zijn aan het winnen van eerste prijzen, dat het winnen van een tweede hier spontaan sorteert in Fear Of Missing Out (FOMO), al kan dat in betreffend opzicht uiteraard nog altijd moeilijk als afdoende kwalificeren. Overigens is Koopmans zelf ook niet vies van het trekken van vergelijkingen met de tweede wereldoorlog. Dus ook dat kan hier niet het probleem zijn, nog los van de vraag wat dit dan met bedreiging of intimidatie van doen zou hebben. Zie daarvoor productie 10.

16. Op de bezorgde vraag gedurende het genoemde tijdsdeel of Koopmans niet tekort zou worden gedaan door toekenning van een tweede prijs, antwoord Engel grappend: "Wellicht is er later dit jaar nog een andere prijs voor gedwongen medische experimenten." Niet valt in te zien dat een dergelijke opmerking zou kunnen kwalificeren als intimidatie of bedreiging. Koopmans wist of althans had behoren te weten dat aan deze prijs binnen haar wetenschappelijke circuit doorgaans weinig gezag wordt toegekend. Daarmee is er geen reden voor vrees bij Koopmans dat een eventuele toekenning in de toekomst zou kunnen resulteren in een gebrek aan carrièremogelijkheden.
17. In de video, als genoemd, is ook cabaretier Chris van der Ende te zien die een alleszins nette en beleefde poging doet om Koopmans de prijs te overhandigen. Zie voor Chris van der Ende ook hier: https://nl.wikipedia.org/wiki/Chris_van_der_End Van Chris van der Ende die de prijs als vrijwilliger overhandigde kan niet worden beweerd dat hij in een gezagsverhouding tot Engel opereerde. Koopmans bleek overigens niet eens thuis te zijn. De prijs is bij haar thuis achtergelaten. Niet valt in te zien dat een dergelijke overhandiging ook maar iets met intimidatie of bedreiging te maken zou kunnen hebben. Aanbellen bij een voordeur met een verzoek is zonder meer te beschouwen als een normale en geaccepteerde gang van zaken – daartoe is immers ooit, als nog altijd te doen gebruikelijk, een bel aangebracht, naast de voordeur.
18. Verder stelt de advocaat van EUR dat Engel privégegevens, kennelijk die van Koopmans, zou hebben verspreid en dat het verspreiden van privé-gegevens door Engel vaker is gebeurd. Daarbij beroept hij zich op een tegen de heer Engel gedane aangifte. Echter, niet eens duidelijk is welke aangifte hier concreet wordt bedoeld. Daarbij komt dat publiekmaking van privégegevens (doxing) nog altijd niet strafbaar is, als daar al sprake van geweest zou zijn. Verder bestaat niet de minste aanwijzing dat sprake zou zijn geweest van publiekmaking dan wel onderhandse verstrekking van adresgegevens door Engel. Kortom, bewijs dat Engel adresgegevens publiekelijk of onderhands zou hebben verstrekt ontbreekt hier ten enenmale.
19. Uiteraard kan niet worden uitgesloten dat EUR slechts de subjectieve opvatting wilde vertolken van sommige medewerkers, waaronder mogelijk ook Koopmans, dat zij het

politieke gedachtegoed van Engel intimiderend en bedreigend vonden en dat Engel daarom diende te worden geweerd, temeer omdat de woordvoerder namens EUR aangaf: “(...) werknemers van deze universiteit hebben zich in het verleden door hem bedreigd gevoeld (...)” Dit staat evenwel eveneens gelijk aan discriminatie wegens politieke gezindheid. Zie in dit verband ook Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM), 27 juli 2007 (*Barankevich v. Russia*), no. 10519/03, par. 30 en 31, waarin deelnemers van een religieuze minderheidsgroepering als bedreigend werden gezien door de meerderheid die een andere vorm van christendom praktiseerde. Het EHRM oordeelde in dit opzicht: “What is at stake here is the preservation of pluralism and the proper functioning of democracy, and the role of the authorities in such circumstances is not to remove the cause of tension by eliminating pluralism (...). It would be incompatible with the underlying values of the Convention if the exercise of Convention rights by a minority group were made conditional on its being accepted by the majority. Were it so a minority group's rights to freedom of (...) expression and assembly would become merely theoretical rather than practical and effective as required by the Convention.”

In deze uitspraak van het EHRM gaat het weliswaar om de vrijheid van religie, terwijl het in de onderhavige zaak om de vrijheid van politieke overtuiging gaat, maar voor de geciteerde overwegingen maakt dat geen relevant verschil.

Verder geldt dat in het onderhavige geval geen sprake is van verticale, maar van horizontale werking van grondrechten, waarbij op grond van vaste rechtspraak door de Hoge Raad moet worden aangenomen dat de vrijheid van meningsuiting daar vatbaar voor is, zij het op indirecte wijze, namelijk bij het maken van een belangenafweging.

Tegelijk moet in dit verband erop worden gewezen dat een universiteit, geen doorsnee bedrijf is, maar een instelling waar aan wetenschapsbeoefening wordt gedaan, waarvoor open debat is vereist. Discriminatie op grond van politieke overtuiging staat daar haaks op.

20. Daarmee mist elk bewijs voor de redengeving van de intrekking.

II.III. Van Engel kan geenszins worden beweerd dat hij bewilligde in de intrekking

21. In zijn brief van 9 juni 2023 geeft de advocaat van EUR aan dat uit de reactie van Engel van 13 april 2023 zou kunnen worden afgeleid dat Engel bewilligt in de intrekking. Dit is echter evident onjuist. Volgens vaste rechtspraak van de Hoge Raad zijn voor de interpretatie van een dergelijke uitspraak, als gezegd, niet alleen de bewoordingen, maar tevens de context en de bedoeling relevant. Engel schrijft in zijn genoemde reactie weliswaar “(...) met alle respect voor jullie beslissing (...)” maar geeft tevens het volgende aan. “Zo’n aanklacht behoeft wel substantiëring, u heeft het over mijzelf of een nauwe kring van medestanders, ik verwacht dan wel concreet bewijs waarin ik of iemand uit het team van Stichting VoorWaarheid een bedreiging of intimidatie uit. (...) [Ik] (...) ben ik bang dat dit het imago van het Erasmus niet ten goede komt. Als er een oprechte intentie is om debat te voeren en bruggen te bouwen is dit in mijn ogen contraproductief.” De enige redelijke uitleg hiervan is dat Engel de intrekking respecteert in zoverre hij als fatsoenlijk mens de bijeenkomst in dat geval niet alsnog zal bezoeken, maar dat dit niet wegneemt dat hij het fundamenteel oneens is met de redengeving, die immers zonder enig bewijs wordt geponeerd. Uit dat laatste vloeit ondubbelzinnig voort dat Engel dan uiteraard ook niet met de intrekking kan instemmen.

II.IV. Er is geen sprake van een tekortkoming van voldoende gewicht die ontbinding rechtvaardigde

22. De overeenkomst bevat geen opzegbepalingen. EUR heeft kennelijk op grond van artikel 6:265 lid 1 BW de overeenkomst willen ontbinden vanwege een toerekenbare tekortkoming,

ook al spreekt zij informeel van de intrekking. Buiten kijf staat immers dat een aanbod, nadat het is aanvaard, niet meer kan worden ingetrokken. Ontbinding van de overeenkomst kan echter niet zonder een toerekenbare tekortkoming van de heer Engel persoonlijk die tevens van voldoende gewicht is.

23. Uit het voorgaande volgt echter dat elk bewijs van bedreiging of intimidatie door Engel of zijn naaste medestanders, wat EUR als reden heeft aangedragen, laat staan Engel zelf, ontbreekt.
24. Tegelijk is het nog maar de vraag of, indien aangenomen zou worden dat voor de redengeving wel afdoende bewijs bestaat, de redengeving alsnog zou kunnen kwalificeren als toerekenbare tekortkoming in de nakoming van de overeenkomst. Ten eerste was EUR in dat geval reeds ruimschoots vooraf aan het sluiten van de overeenkomst met deze tekortkoming bekend, althans had EUR daarmee bekend kunnen zijn, zodat niet valt in te zien dat deze na het sluiten van de overeenkomst door EUR dan alsnog aan Engel zou kunnen worden toegerekend door hierop een beroep uit te brengen teneinde de overeenkomst te ontbinden. Koopmans won de genoemde tweede prijs immers een jaar voordat Engel werd uitgenodigd. Ten tweede had de satirische prijs voor Koopmans, die tevens een coronabeleidskritische prijs voorstelde, betrekking op haar functioneren als lid van het Outbreak Management Team (OMT) en niets van doen met haar functioneren in haar betrekking aan de EUR. Engel is immers geen vertegenwoordiger van Stichting Proefdiervrij, maar van Viruswaarheid, thans Voorwaarheid geheten, die vanuit democratisch oogpunt zijn volstrekt legitieme bezorgdheid uit over het haastige ontwikkelingsproces van de prikken tegen corona alsook de aanzienlijke publieke druk die onder meer door Koopmans als lid van het OMT werd uitgeoefend om deze toch vooral zonder nadenken tot nut van het algemeen te nemen. Premier Mark Rutte heeft voor het bestaan van die druk in een recent verleden nog publiekelijk excuses aangeboden: <https://www.ad.nl/binnenland/rutte-geeft-mondjesmaat-toe-onbedoeld-te-hard-geweest-naar-ongevaccineerden~afaefdbe/>. Ten derde was Koopmans zelf niet eens deelnemer aan de studiemiddag Complotdenken, ook niet als belangstellende. Tevens kan hierbij ter ondersteuning nog worden opgemerkt dat volgens het eerder genoemde artikel in de Volkskrant van 23 april 2023 de afwezigheid van Engel bij de studiemiddag sorteerde in publieke uitingen van onbegrip onder het aanwezige hooggeleerde publiek. Om deze redenen valt volstrekt niet in te zien waarom dan sprake zou zijn van een aan Engel toerekenbare tekortkoming in de nakoming van de overeenkomst om bij deze studiemiddag panellid te zijn bij de Roundtable aan de EUR, laat staan dat zou gaan om een toerekenbare tekortkoming van voldoende gewicht.
25. Als gezegd heeft de Hoge Raad voor de vrijheid van meningsuiting indirecte horizontale werking aangenomen. Inperking van de vrijheid van meningsuiting mag echter alleen in overeenstemming met het evenredigheidsvereiste. In het licht van een belangenafweging tussen de vrijheid van meningsuiting van Engel enerzijds en het belang van een veilige werkomgeving voor medewerkers van EUR anderzijds, evenals de bij het vorige punt genoemde redenen, is de inperking van de meningsuiting van Engel door de intrekking vanwege de redengeving dan ook zonder meer onevenredig te noemen.
26. Er is dus in dit geval geen sprake van een aan Engel toerekenbare tekortkoming van voldoende gewicht waardoor de overeenkomst ontbonden had mogen worden. De intrekking is reeds hierom onrechtmatig.

II.V. De intrekking geeft blijk van discriminatie wegens politieke gezindheid

27. EUR spreekt in haar bericht van 13 april 2023 van “(...) u en uw naaste medestanders (...)” Daarmee wordt onmiskenbaar primair een groepering aangeduid van mensen die dezelfde overtuiging delen. In casu gaat het evident om een politieke overtuiging. Door zich te bedienen van een voorgewende redengeving (wat immers voortvloeit uit het ontbreken van enig concreet bewijs voor intimidatie of bedreiging) om een politieke minderheidsgroepering weg te kunnen zetten, is hier sprake van discriminatie op grond van politieke gezindheid, wat onder meer in artikel 14 Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en 1 Grondwet (Gw) verboden is verklaard.
28. De Hoge Raad heeft bepaald dat het verbod op discriminatie indirecte horizontale werking heeft. Concreet houdt dat in dat bij de interpretatie van de ontbinding van de overeenkomst een belangenafweging dient plaats te hebben waarbij dit grondrecht meegenomen dient te worden, bijvoorbeeld tussen het recht van Engel om niet te worden gediscrimineerd op grond van zijn politieke gezindheid enerzijds en het belang van EUR om de werkomgeving voor haar medewerkers veilig te houden anderzijds.
29. Het is daarmee onjuist wat de advocaat van EUR in zijn brief van 9 juni 2023 schrijft, namelijk dat EUR altijd zelf beslist wie tot haar gebouwen wordt toegelaten, ongeacht de uitkomst, helemaal als EUR zelf in zijn bericht van 13 april 2023 aangeeft dat de intrekking moet worden begrepen in het kader van een legitieme uitzondering op het open academische debat. Immers, een dergelijke stellingname miskent nu precies de mogelijkheid van een dergelijke afweging.
30. Van een universiteit als instelling tot beoefening van wetenschap, waarvoor open debat noodzakelijk is, mag worden verwacht, meer nog dan bij een gemiddeld bedrijf, dat daar geen discriminatie op grond van politieke overtuiging plaatsheeft ten aanzien van deelnemers aan dat debat. Op de website van EUR staat bij Erasmiaanse waarden, onder het kopje Maatschappelijk, niet voor niks en geheel in lijn hiermee: “commitment aan egalitaire en democratische waarden, aan inclusie en een cultuur van dialoog en discussie”:
<https://www.eur.nl/over-de-eur/strategie-2024/over-strategie-2024/erasmiaanse-waarden>
31. Ook hierom is de intrekking onrechtmatig.

II.VI. Er is sprake van reputatieschade door onrechtmatige publieke uitlatingen van EUR

32. In zijn brief van 9 juni 2023 merkt de advocaat van EUR op dat er geen sprake zou zijn van een publieke uitlating van EUR, omdat Engel zelf het bericht van EUR van 13 april 2023 publiek maakte. Dit is echter een vertekening van zaken. Uit het twitterbericht van Boom Criminologie van 31 maart 2023 kan namelijk worden opgemaakt dat per die datum publiek was aangekondigd dat Willem Engel als panellid deel zou uitmaken van de Roundtable gedurende de betreffende studiemiddag Complotdenken. Het wegblijven van Engel bij deze studiemiddag zou daarmee sowieso tot een vraag om een publieke reactie van EUR ter opheldering hebben geleid. Het is uiterst onwaarschijnlijk dat EUR daarbij niet de inhoud van de brief van EUR aan Engel van 13 april 2023 zou hebben herhaald.
- Uit het artikel uit Erasmus Magazine van 21 april 2023 kan namelijk worden afgeleid dat de woordvoerder, namens EUR, op de brief van EUR van 13 april 2023 reageert op een manier

waarbij EUR de inhoud daarvan publiekelijk accordeert. Het resultaat daarvan is dat EUR het bericht alsnog voorziet van de intentie om het publiek te maken. Daarbij voegt de woordvoerder vervolgens nog een publieke uiting toe, namelijk dat dit bedreigingen zou betreffen die veelvuldig in de media zijn geweest tijdens de coronacrisis. Later, tijdens de studiemiddag voegt de woordvoerder, getuige het artikel uit de Volkskrant van 23 april 2023, zelfs nog een tweede publieke uiting toe, namelijk dat: “werknemers van EUR zich in het verleden door hem bedreigd hebben gevoeld.” Daarmee moet worden aangenomen, dat zowel de inhoud van het bericht van 13 april 2023 als de twee later toegevoegde uitlatingen publieke uitingen betreffen. Bovendien bewijst het artikel van 23 april 2023 uit de Volkskrant dat zonder publicatie van Engel op twitter van het bericht van EUR van 13 april 2023, het volgende nog altijd in de Volkskrant had gestaan: “(...) waar is eigenlijk Willem Engel, dansleraar en coronademonstrant des vaderlands, zo luidt vrijdagmiddag de eerste vraag uit het overwegend academische publiek. Engel stond toch op de lijst met sprekers? Vlug grijpt de woordvoerder van het college van bestuur in. Ja, Engel was aanvankelijk uitgenodigd om te komen meepraten, op deze middag over complotdenken. ‘Maar werknemers van deze universiteit hebben zich in het verleden door hem bedreigd gevoeld.’ Dus stak het hoofdbestuur van de Erasmus Universiteit een stokje voor de uitnodiging: ook academische vrijheid kent grenzen.” Dat Engel op de sprekerslijst stond blijkt, als gezegd, uit het twitterbericht van Boom Criminologie van 31 maart 2023. Hieruit vloeit voort dat de tweede uiting van de woordvoerder, namens EUR, ook zou zijn gedaan in geval Engel de brief aan hem van EUR van 13 april 2023 niet publiek zou hebben gemaakt.

33. De Hoge Raad heeft bepaald dat de vrijheid van meningsuiting, als neergelegd in onder meer artikel 7 Gw, artikel 10 Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en artikel 11 in relatie tot artikel 52 lid 1 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (EU Handvest), op indirecte wijze horizontale werking heeft, specifiek met oog op kwesties als rectificatie en reputatieschade. Zie daarvoor HR 24 juni 1983, AB 1983, 548; NJ 1984, 801 (met een opsomming van een aantal afwegingspunten); HR 27 januari 1984, NJ 1984, 802 en 803; HR 8 maart 1985, NJ 1986, 437; HR 4 maart 1988, NJ 1989, 361; HR 12 juni 1992, NJ 1992, 554; HR 21 januari 1994, NJ 1994, 473; HR 2 mei 2003, ECLI:NL:PHR:2003:AF3416, NJ 2004, 80 (Breekijzer).
34. In het bijzonder dient in dit verband de aandacht te worden gevestigd op HR 24 juni 1983, AB 1983, 548; NJ 1984, 801, r.o. 3.4: “Bij de hier aan de orde zijnde vraag staan in beginsel twee, ieder voor zich hoogwaardige, maatschappelijke belangen tegenover elkaar: aan de ene kant het belang dat individuele burgers niet door publicaties in de pers worden blootgesteld aan lichtvaardige verdachtmakingen; aan de andere kant het belang dat niet, door gebrek aan bekendheid bij het grote publiek, misstanden die de samenleving raken kunnen blijven voortbestaan dankzij het onvermogen van de verantwoordelijke overheidsorganen om in een gecompliceerde maatschappij als die waarin wij leven gelijkelijk aandacht te geven aan alle zaken die die aandacht verdienen, nog daargelaten de mogelijkheid van andere factoren die belemmerend kunnen werken op het doen beëindigen van een bepaalde misstand.

Welk van deze belangen in een gegeven geval de doorslag behoort te geven, hangt af van de in onderling verband te beschouwen omstandigheden, en wel — in een situatie als de onderhavige — in het bijzonder van de volgende:

- (a) de aard van de gepubliceerde verdenkingen en de ernst van de te verwachten gevolgen voor degene op wie die verdenkingen betrekking hebben;

- (b) de ernst — gezien vanuit het algemeen belang — van de misstand welke de publicatie aan de kaak beoogt te stellen;
 - (c) de mate waarin ten tijde van de publicatie de verdenkingen steun vonden in het toen beschikbare feitenmateriaal;
 - (d) de inkleding van de verdenkingen, gezien in verhouding tot de onder (a) tot en met (c) bedoelde factoren;
 - (e) de mate van waarschijnlijkheid dat, ook zonder de verweten publicatie via de pers, in het algemeen belang het nagestreefde doel langs andere, voor de wederpartij minder schadelijke wegen met een redelijke kans op spoedig succes bereikt had kunnen worden;
 - (f) een mogelijke beperking van het door de perspublicatie te veroorzaken nadeel voor degene die erdoor wordt getroffen, in verband met de kans dat het betreffende stuk, ook zonder de verweten terbeschikkingstelling aan de pers, in de publiciteit zou zijn gekomen.”
- Voor uitlating in de pers kan ook publieke uitlating worden gelezen.

35. Uit het voorgaande blijkt evident dat Engel en zijn groep van naaste medestanders door publieke uitlatingen van EUR, waarmee zonder enig bewijs als feitelijk gepresenteerde verdenkingen en/of beschuldigingen worden geuit, bloot is gesteld aan lichtvaardige verdachtmakingen. Merk hierbij tevens op dat de publieke uitingen tevens kwalificeren als smaad op grond van artikel 261 lid 1 Wetboek van Strafrecht (Sr): “Hij die opzettelijk iemands eer of goede naam aanrandt, door telastlegging van een bepaald feit, met het kennelijke doel om daaraan ruchtbaarheid te geven (...)” De tenlastegelegde intimidatie en bedreiging classificeren als een dergelijk feit. Daarbij kan het koesteren van een politieke overtuiging binnen onze democratische samenleving, als reeds uitgelegd, niet doorgaan voor een misstand die de samenleving kan raken – waar dat laatste wel wordt beweerd, resulteert dat onmiddellijk in discriminatie wegens politieke gezindheid.
36. Bij de beoordeling van de hoogte van de vergoeding van reputatieschade komt betekenis toe aan de omstandigheid dat de betrokkene, in dit geval Engel, een publieke figuur zou zijn. Dat is in casu het geval.
- Merk in dit verband op dat Engel weliswaar is ten laste gelegd dat hij mensen zou hebben opgeruid om anderen te intimideren en te bedreigen, onder meer om naar de ambtswoning van burgemeester Bruls af te reizen om daar koffie te drinken, om bejaardentehuizen op te bellen teneinde om tekst en uitleg te vragen bij het verplicht isoleren van bejaarden alsmede om medewerkers van de GGD te fotograferen, maar dat hij van al dergelijke aantijgingen inmiddels is vrijgesproken.
- Merk in dit verband tevens op dat Engel een van de weinigen was die gedurende de coronacrisis nog over het zelfstandige denkvermogen beschikte om kritische vragen te stellen bij wat er nu werkelijk aan de hand was evenals weinigen over de ruggengraat beschikte om daarbij publiekelijk een afwijkende mening voor te staan en vol te houden. Tot de coronacrisis van 2020 werd dat alom als een democratische deugd beschouwd.
- Het gezegde gaat dat een beschaving zich bewijst in hoe zij omgaat met haar gevangenen. Een variant daarop is dat een beschaving zich ook gedurende een pandemie bewijst in hoe zij met haar politieke dissidenten omgaat.
- Van die laatste test is helaas in de praktijk bitter weinig terechtgekomen. Tunnelvisie, autoritarisme, sektarisme, demonisering, uitsluiting en verkettering was wat de overheid gedurende de corona-aanpak stimuleerde. Terwijl een democratische rechtstaat, ook in

Nederland, nu juist is ingericht om een dictatuur van de meerderheid te voorkomen – minderheden hebben rechten, ondanks de meerderheid.

In dat licht behoort juist niet gemakzuchtig in de tijdens de coronaperiode ingezette publieke demonisering te worden bewilligd, zoals het geval lijkt bij de ongefundeerde publieke uitlatingen van EUR, maar juist werk gemaakt aan het garanderen van rechten voor politieke minderheden in Nederland.

Merk in dit verband ook op dat het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) op 23 juni 2023 het rapport Sceptische visies in het coronadebat publiceerde, gepaard gaand met de ernstige oproep om het tij van demonisering te keren door juist het gesprek op te zoeken met coronasceptici. Zie daarvoor hier:

<https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2023/06/23/hoofdrapport-sceptische-visies-in-het-coronadebat>

Zie meer specifiek paragraaf 3.2., eerste alinea, p. 23:

“Om burgers met sceptische denkbeelden bij de overheid te betrekken is het belangrijk om ze niet weg te zetten als mensen die geen bewijs voor hun denkbeelden kunnen aandragen, of als mensen die ‘toch niet willen luisteren’ naar wat de overheid communiceert. Deze houding negeert niet alleen het werk dat sceptische burgers steken in het onderzoeken van allerlei bronnen, maar zal ook zeker niet helpen bij het herstellen van hun vertrouwen in de overheid. Uit eerder onderzoek van Verwey-Jonker in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatiecentrum (WODC) blijkt dat wantrouwende burgers aangeven het gevoel te hebben dat ze niet worden gezien of gehoord door de overheid (Peeters et al. 2020). Deze ervaring bleek een belangrijke rol te spelen in de argumentaties die burgers gaven voor hun wantrouwen. Uit ons eigen onderzoek komt ook naar voren dat sceptische burgers het gevoel hebben dat hun zorgen, vragen en alternatieve verklaringen niet gezien worden. We denken daarom dat interesse van de overheid in de leefwereld van sceptische burgers waardevol is. Dit ligt in het verlengde van een advies van de Raad voor het Openbaar Bestuur, die eerder schreef dat de overheid ernaar moet streven dat ‘zoveel mogelijk perspectieven zo serieus mogelijk worden meegewogen in beleidsvormingsprocessen’ om zo de ervaren betrokkenheid van burgers te verbeteren (ROB 2022: 57).”

De studiemiddag aan de Erasmus Law School, waar Engel aanvankelijk een uitnodiging voor kreeg, was in diezelfde geest, zoals ook blijkt uit het artikel uit de Volkskrant van 23 mei 2023, waarvan de titel immers luidt: Wetenschappers bezorgd over AIVD-rapport: ga juist in gesprek met complotdenkers.

Kortom, daar hoort maar een conclusie bij, namelijk dat hier niet op even achteloze als gemakzuchtig wijze kan worden gesteld dat Engel al zoveel over zich heen heeft gehad dat dit er ook nog wel even bij kan, maar dat het hoog tijd wordt om zijn rechten te handhaven als vertegenwoordiger van een politieke minderheidsgroepering in een turbulent Nederland waarin het dominante perspectief de afgelopen drie jaar met betrekking tot gevoelige onderwerpen helaas steeds meer overeenkomsten is gaan vertonen met een Oost-Indisch dove, alles verpletterende stoomwals.

37. Engel claimt op grond van art. 6:106 lid 1 sub b BW een vergoeding van EUR wegens aantasting van zijn eer en goede naam, nader op te maken bij staat. De aantijging dat Engel of zijn medestanders in een recent verleden medewerkers van EUR hebben geïntimideerd en bedreigd veroorzaakt immers reputatieschade voor Engel. Engel is tot een maand voorwaardelijke gevangenisstraf met een proeftijd van twee jaar veroordeeld vanwege een oproep tot een verboden demonstratie, al is daartegen door Engel tijdig hoger beroep aangetekend. De voorwaarde is dat Engel zich gedurende zijn proeftijd niet schuldig maakt

aan een strafbaar feit. Ten eerste betekent deze voorwaardelijke veroordeling dat de aantijging door EUR ten opzichte van Engel, waar nadrukkelijk de tijdsbepaling “(...) in een recent verleden (...)” aan is toegevoegd, meer nog dan in een situatie waarin van een dergelijke veroordeling geen sprake zou zijn, de eer en goede naam van Engel in het algemeen en met oog op de voorwaarde van zijn voorwaardelijke veroordeling in het bijzonder in de gevarenzone brengt. Uitdrukkingen als dat “(...) in een recent verleden (...) door u of een nauwe kring van medestanders (...) medewerkers van onze universiteit (...) zijn (...) geïntimideerd en bedreigd (...)” of “(...) werknemers van deze universiteit hebben zich in het verleden door hem bedreigd gevoeld (...)” suggereren immers bedreiging op grond van artikel 285 Wetboek van Strafrecht (Sr), ook al bestaat daarvoor geen concreet bewijs. Ten tweede is Engels reputatie van belang met oog op het komende hoger beroep in zijn strafzaak en moet aangenomen worden de genoemde aantijging, meer nog dan in een situatie waarin van een dergelijke hoger beroep geen sprake zou zijn, als effect heeft dat ook in dit bijzondere opzicht Engels reputatie schade heeft opgelopen. Kortom, hierbij dient te worden opgemerkt dat vanaf de strafrechtelijke veroordeling op 20 januari 2023 (“(...) een recent verleden (...)”) tot op heden de reputatie van Engel er meer dan normaal toe doet. Dat mag niet worden miskend.

38. Kortom, er is sprake van reputatieschade door publieke uitlatingen van EUR jegens Engel.

III. DE VORDERING

39. Engel vordert op grond van artikel 3:302 BW een verklaring voor recht dat EUR onrechtmatig heeft gehandeld door Engel, als vermeld in het bericht 13 april 2023, te weigeren alsmede door de publieke uitlatingen omtrent de redengeving. Daarbij vordert Engel van EUR rectificatie van gedane publieke uitlatingen alsmede vergoeding wegens reputatieschade op grond van artikel 6:106 lid 1 Burgerlijk Wetboek (BW), als hieronder nader gespecificeerd.

40. Engel vordert van EUR de volgende rectificatie: EUR dient binnen vijf werkdagen na betekening van het vonnis op de voorpagina van Erasmus Magazine, wat onderdeel is van EUR, in een vetgedrukt kader, in het midden van de voorpagina, over de volle breedte van de voorpagina, zonder verder bijschrift of naschrift, in zodanige lettergrootte dat de tekst **“WILLEM ENGEL TEN ONRECHTE BESCHULDIGD EN GEWEIGERD DOOR ERASMUS UNIVERSITEIT”** zich over de volle breedte van de voorpagina uitstrekt, met gecentreerd in kapitale letters het woord **“RECTIFICATIE”** daarboven weergegeven over de volle breedte van de pagina en met dezelfde lettergrootte als de letters in de titel **“Complotmiddag toch zonder Willem Engel vanwege ‘bedreigingen en intimidaties’”** op de voorpagina van Erasmus Magazine te publiceren, als weergegeven tussen de twee horizontale stippellijnen:

RECTIFICATIE

WILLEM ENGEL TEN ONRECHTE BESCHULDIGD EN GEWEIGERD DOOR ERASMUS UNIVERSITEIT ROTTERDAM

Onder meer in Erasmus Magazine van 21 april 2023 is Willem Engel en zijn nauwe kring van medestanders door Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) ervan beschuldigd in het recente verleden medewerkers van EUR te hebben geïntimideerd en bedreigd.

Deze beschuldigingen missen feitelijke grondslag. Het kantongerecht Rotterdam heeft deze beschuldigingen bij vonnis van (datum nader in te vullen) onrechtmatig bevonden. Daarnaast heeft hij geoordeeld dat de weigering van EUR om Willem Engel als deelnemer van de Round Table bij de studiemiddag Complotdenken van 21 april 2023 aan de Erasmus Law School neerkomt op discriminatie wegens politieke gezindheid en daarmee onrechtmatig is. Ook heeft hij EUR veroordeeld tot het plaatsen van deze rectificatie alsmede tot het betalen van schadevergoeding aan Willem Engel.

Het College van Bestuur van EUR

De hierboven vermelde rectificatietekst dient door Erasmus Magazine binnen vijf werkdagen na betekening van dit vonnis ook aan de rechterbovenzijde van de homepage van de website: www.erasmusmagazine.nl te worden geplaatst in het voor die website gebruikelijke goed leesbare lettertype en lettergrootte en omrand door een duidelijk zwart kader en zonder toevoeging of commentaar, en deze tekst aldus een week geplaatst te houden.

41. Engel vordert tevens van EUR de volgende rectificatie: EUR dient binnen vijf werkdagen na betekening van het vonnis als advertentie in de Volkskrant, in een vetgedrukt kader, in het midden van de pagina, over de volle breedte van de pagina, zonder verder bijschrift of naschrift, in zodanige lettergrootte dat de tekst **“WILLEM ENGEL TEN ONRECHTE BESCHULDIGD EN GEWEIGERD DOOR ERASMUS UNIVERSITEIT”** zich over de volle breedte van de pagina uitstrekt, met gecentreerd in kapitale letters het woord **“RECTIFICATIE”** daarboven weergegeven over de volle breedte van de pagina en met dezelfde lettergrootte als de letters in de titel “Wetenschappers bezorgd over AIVD-rapport: ga juist in gesprek met complotdenkers” in de Volkskrant te publiceren, als weergegeven tussen de twee horizontale stippellijnen:
-

RECTIFICATIE

WILLEM ENGEL TEN ONRECHTE BESCHULDIGD EN GEWEIGERD DOOR ERASMUS UNIVERSITEIT ROTTERDAM

Onder meer in de Volkskrant van 23 april 2023 is Willem Engel ervan beschuldigd in dat ‘werknemers van Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) zich in het verleden door hem bedreigd hebben gevoeld.

Deze beschuldiging mist feitelijke grondslag. Het kantongerecht Rotterdam heeft deze beschuldiging bij vonnis van (datum nader in te vullen) onrechtmatig bevonden. Daarnaast heeft hij geoordeeld dat de weigering van EUR om Willem Engel als deelnemer van de Round Table bij de studiemiddag Complotdenken van 21 april 2023 aan de Erasmus Law School neerkomt op discriminatie wegens politieke gezindheid en daarmee onrechtmatig is. Ook heeft hij EUR veroordeeld tot het plaatsen van deze rectificatie alsmede tot het betalen van schadevergoeding aan Willem Engel.

Het College van Bestuur van EUR

De hierboven vermelde rectificatietekst dient door de Volkskrant binnen vijf werkdagen na betekening van dit vonnis ook aan de rechterbovenzijde van de homepagina van de website: www.volkskrant.nl te worden geplaatst in het voor die website gebruikelijke goed leesbare lettertype en lettergrootte en omrand door een duidelijk zwart kader en zonder toevoeging of commentaar, en deze tekst aldus een week geplaatst te houden.

42. Daarbij dient EUR aan Engel een dwangsom te betalen van 1.000,- euro voor iedere dag of gedeelte daarvan dat zij zich niet aan deze rectificatie houdt.
43. Engel vordert daarbij schadevergoeding voor reputatieschade, nader op te maken bij staat, te vermeerderen met de wettelijke rente en te betalen binnen twee weken na betekening van het vonnis.
44. Engel vordert eveneens om de uitspraak uitvoerbaar bij voorraad te verklaren en om de tegenpartij in de proceskosten te veroordelen. Onder de kosten van deze procedure wordt onder meer begrepen een bedrag aan salaris alsmede de nakosten, zulks met bepaling dat EUR over het bedrag van de proceskosten en de nakosten de wettelijke rente verschuldigd zal zijn vanaf twee weken na betekening van het vonnis.
45. Engel maximeert hierbij zijn vorderingen tezamen op EUR 12.500 en ziet af van al het meerdere.

PRODUCTIE 1

From: **Willem Engel** <[REDACTED]>
Date: Mon, Apr 3, 2023 at 4:38 PM
Subject: Re: Gesprek
To: Fiore Geelhoed <[REDACTED]@law.eur.nl>

Geen probleem. Ik doe graag mee. Ik had inderdaad begrepen dat ik een presentatie zou kunnen doen. Ik had al wat voorbereid. Zal het zo doorsturen.

Geen probleem hoor.

Groet
.Willem

Op ma 3 apr. 2023 16:22 schreef Fiore Geelhoed <[REDACTED]@law.eur.nl>:
Hi Willem,

Tijdens ons gesprek aan de telefoon had ik gezegd dat het om de roundtable ging. Daar zitten meerdere sprekers bij elkaar die met elkaar in gesprek gaan. Ik had ook gezegd dat dit onder leiding van o.a. Dina Siegel zou zijn. De middag is in het kader van het themanummer en de enige presentaties zijn dan ook over stukken die daarin stonden. Het enige wat is veranderd, is de duur van de hele bijeenkomst. Aanvankelijk dachten we aan een langere bijeenkomst, maar dat was niet haalbaar. Ik vind het vervelend dat dat dan kennelijk niet goed is overgekomen. Wil je daar nog even over bellen?

Fiore.

From: Willem Engel <[REDACTED]>
Sent: 03 April 2023 14:42
To: Fiore Geelhoed <[REDACTED]@law.eur.nl>
Subject: Re: Gesprek

Ik zie geen tijdslot voor mijn praatje. Is dat niet de bedoeling?

Groet

Willem Engel

Op ma 3 apr. 2023 14:05 schreef Fiore Geelhoed <[REDACTED]@law.eur.nl>:

Hi Willem,

Bijgevoegd het definitieve programma. Ik zal het ook naar Michaela en Max doorsturen. Ik kijk er naar uit!

Groet,

Fiore.

PRODUCTIE 2

Instellingen

Boom Criminologie
@Boomcrim

Het programma:

Boom**criminologie**

Studiemiddag Complotdenken
Tijdschrift over Cultuur en Criminaliteit

Datum: Vrijdag 21 april 2023
Plaats: Erasmus Universiteit Rotterdam, Burgemeester Oudlaan 50 (Theil C2- 5)

Het geloof in complotten staat sinds de coronapandemie vol in de aandacht en lijkt met de oorlog in de Oekraïne, de energiecrisis en inflatie allesbehalve aan kracht in te boeten. Wat houdt 'complotdenken' in? Welke historische ontwikkelingen zijn er omtrent complotdenken waar te nemen? Wat beweegt degenen die het label 'complotdenker' krijgen? Vormt complotdenken een wereld? En hoe zouden we met complotdenken om moeten gaan? Deze en andere vragen komen aan bod tijdens de studiedag 'Complot' die wordt georganiseerd naar aanleiding van het gelijknamige themanummer van het Tijdschrift over Cultuur en Criminaliteit (2022-23).

← Plaatsen

Programma:

13.00

Inloop met koffie

13.30

Welkom door de redactie van het themanummer

13.45

Introductie: Fiore Geelhoed (EUR)

14.15

De Protocollen van de Wijzen van Zion. Het judeo-maconniek complot als een eeuwige samenzwering: Marc Cools (UG) en Dina Siegel (UU).

14.45

Een (on)gelukkig huwelijk? Over de verrassende versmelting van spiritualiteit en complottheorieën: Jaron Harambam (VU)

15.15

Koffiepauze

15.30

Roundtable/debat o.l.v. Dina Siegel en Marc Cools (participanten: Kristof Verfaillie (Vrije Universiteit Brussel), Liesbeth van der Heide (Universiteit Leiden), Willem Engel (Voorwaarde), Nawin Ramcharan (Erasmus Universiteit Rotterdam), Cees Zweistra (Erasmus Universiteit Rotterdam), Hans Moors (EMMA) en Joost Valk (oud-agent, beleidsadviseur gemeente Urk))

16.30

Vragen uit het publiek

17.00

Afsluiting en borrel

Aanmelding: uiterlijk 15 april 2023 via Fiore Geelhoed, geelhoed@law.eur.nl

www.boomcriminologie.nl | klantenservice@boom.nl

11:49 a.m. · 31 mrt. 2023 · 1.979 Weergaven

6 Reposts 1 Geciteerd 8 Vind-ik-leuks

Mis niets van wat er gebeurt

Mensen op X zijn als eersten op de hoogte.

Inlogg

Nieuw bij X?

Registreer nu en krijg je eigen gepersonaliseerd tijdlijn!

Aanmelden bij Google

Registreren met Apple

Account aanmaken

Door je te registreren, ga je akkoord met de [voorwaarden](#) en het [Privacybeleid](#) van X Corp. [gebruik van cookies.](#)

Relevante personen

Boom Criminologie
@Boomcrim

Boom Criminologie ophoudt hoogwaardige content te maken van boeken & digitale producten van wetenschappers, studenten & professionals

Trends zijn niet beschikbaar

© 2023 X Corp.

PRODUCTIE 3

Van: **Willem Engel** <[REDACTED]>

Date: do 13 apr. 2023 16:17

Subject: Re: Uw aanwezigheid bij het debat van Erasmus School of Law

To: College van Bestuur, EUR <[REDACTED]>, Fiore Geelhoed <[REDACTED]@law.eur.nl>

Beste medewerker van het college,

Erg spijtig dit te vernemen. De eerste alinea kan ik mij goed vinden. Mijn broer en beide zussen hebben met veel plezier gestudeerd aan de Erasmus universiteit. Mijn jongste zus is bij de afdeling neurologie gepromoveerd. Ik ben ook een groot bewonderaar van Erasmus en het humanisme dat hij vorm heeft gegeven.

De tweede alinea bevreemd mij volledig. Ik vind het ook een grove belediging. Wellicht betreft het een vergissing. Zo'n ernstige aanklacht behoeft wel substantiëring, u heeft het over mijzelf of een nauwe kring van mijn medestanders, ik verwacht dan wel concreet bewijs waarin ik of iemand uit het team van stichting VoorWaarheid een bedreiging of intimidatie uit.

Daarnaast vind ik de gang van zaken richting Fiore Geelhoed ook niet in de haak, zij heeft haar plan voorgelegd en daar is akkoord op gegeven. Ik heb mijn reisplannen aangepast op de bijeenkomst en vind de timing beneden de normen van goed fatsoen.

Met alle respect voor jullie beslissing, ben ik bang dat dit het imago van het Erasmus niet ten goede komt. Als er een oprechte intentie is om debat te voeren en bruggen te bouwen is dit in mijn ogen contraproductief.

groet

Willem Engel

On Thu, Apr 13, 2023 at 4:48 PM College van Bestuur, EUR <[REDACTED]> wrote:

Geachte heer Engel,

De Erasmus Universiteit Rotterdam is een plek waar altijd ruimte is voor het open academische debat, en waar iedereen zijn of haar gezichtspunt vrijelijk kan delen, ook daar waar het soms schuurt. Dit past in de traditie van onze Erasmiaanse waarden en gastvrijheid die ver teruggaat.

In een recent verleden zijn medewerkers van onze universiteit door u of een nauwe kring van uw medestanders geïntimideerd en bedreigd. Dat is waar de ruimte voor het vrije academische debat wat ons betreft stopt. Vanuit goed werkgeverschap en

solidariteit met onze collega's van Erasmus Universiteit Rotterdam, hebben wij daarom besloten de uitnodiging aan u om op vrijdag 21 april deel te nemen aan het Round Table van de studiemiddag bij Erasmus School of Law, in te trekken.

Met vriendelijke groet,

Het College van Bestuur van de Erasmus Universiteit Rotterdam

Erasmus University Rotterdam
Making Minds Matter

The Erasmus University logo, featuring a stylized, handwritten-style script of the word "Erasmus" in a dark blue color.

THINK GREEN
DO YOU REALLY NEED TO PRINT THIS E-MAIL?

PRODUCTIE 4

Instellingen

WillDoFreedom.com
@dancalegia

De afstemming tussen AIVD/NCTV en de universiteiten is wel heel opzichtig. Het laat ook goed zien dat er helemaal geen dialoog gewenst

← De overtrekker die deze middag opzette treft geen blaam, het college grijpt in. Er mag niet gepraat worden met complotdenkers.

#cancelculture

Uw aanwezigheid bij het debat van Erasmus School of Law

Inbox x

College van Bestuur, EUR <cvb@eur.nl>
to me

Thu, Apr 13, 4:48 PM (6 days ago)

Geachte heer Engel,

De Erasmus Universiteit Rotterdam is een plek waar altijd ruimte is voor het open academische debat, en waar iedereen zijn of haar gezichtspunt vrijelijk kan delen, ook daar waar het soms schuurt. Dit past in de traditie van onze Erasmusse waarden en gastvrijheid die verteruggaat.

In een recent verleden zijn medewerkers van onze universiteit door u of een nauwe kring van uw medestanders geïntimideerd en bedreigd. Dat is waar de ruimte voor het vrije academische debat wat ons betreft stopt. Vanuit goed werkgeverschap en solidariteit met onze collega's van Erasmus Universiteit Rotterdam, hebben wij daarom besloten de uitnodiging aan u om op vrijdag 21 april deel te nemen aan het Round Table van de studiemiddag bij Erasmus School of Law, in te trekken.

Met vriendelijke groet,

Het College van Bestuur van de Erasmus Universiteit Rotterdam

Erasmus University Rotterdam
Making Minds Matter

11:47 a.m. · 19 apr. 2023 · 10,8K Weergaven

83 Reposts 5 Geciteerd 211 Vind-ik-leuks

Mis niets van wat er gebeurt

Mensen op X zijn als eersten op de hoogte.

Inloggen

Registreer

Nieuw bij X?

Registreer nu en krijg je eigen gepersonaliseerde tijdlijn!

Aanmelden bij Google

Registreren met Apple

Account aanmaken

Door je te registreren, ga je akkoord met de [Algemene voorwaarden](#) en het [Privacybeleid](#), inclusief het gebruik van cookies.

Relevante personen

WillDoFreedom.com
@dancalegia

Volgen

Dance teacher, Scientist, Human rights activist. "When a man is denied the right to live the life he believes in, he has no choice but to become an outlaw." -NM

Trends zijn niet beschikbaar.

PRODUCTIE 5

[Read this article in English](#)

NIEUWS

Complotmiddag toch zonder Willem Engel vanwege 'bedreigingen en intimidaties'

Willem Engel in een uitzending van RTV Rijnmond tijdens een coronaprotest in Rotterdam.

RTV Rijnmond

Willem Engel is bij nader inzien niet welkom bij een studiemiddag over complotdenken, vrijdagmiddag op de Erasmus Universiteit. Het 'gezicht van complotdenkend Nederland' was uitgenodigd door onderzoeker Fiore Geelhoed van de Erasmus School of Law, maar het College van Bestuur heeft een stokje voor zijn komst gestoken.

Elmer Smaling 21-04-2023 · leestijd 2 minuten

3 reacties

Het College van Bestuur deed vorige week per mail aan Engel mee dat 'in een recent verleden medewerkers van onze universiteit door u of een nauwe kring van uw medestanders geïntimideerd en bedreigd' zijn. Uit solidariteit met die bedreigde collega's trekt het CvB daarmee de uitnodiging in. Volgens woordvoerder Monique de Jongh doelt het College van Bestuur op de bedreigingen die 'veelvuldig in de media' zijn geweest tijdens de coronacrisis. Onder andere virologen van het Erasmus MC kregen toen een constante stroom aan dreigementen en beledigingen te verduren van coronasceptici.

Fiore Geelhoed wilde niet reageren op het door het College van Bestuur afzeggen van Willem Engel. Zij verwees voor een reactie naar de woordvoering van de universiteit.

PRODUCTIE 6

ANALYSE

Wetenschappers bezorgd over AIVD-rapport: ga juist in gesprek met complotdenkers

Complottheorieën vormen een ernstige bedreiging voor de veiligheid in Nederland, schrijft de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) [in zijn jaarrapport](#). Maar wetenschappers hebben scherpe kritiek op de dienst. Beschuldigende vingers zoals die van de AIVD zouden de zaak juist verergeren.

Maarten Keulemans 23 april 2023, 19:50

Demonstranten roepen met een bord op 'omvolkers' te stoppen. Omvolking is een complottheorie die voornamelijk in extreem-rechtse kringen opgeld doet. Volgens deze theorie zou de westerse bevolking geleidelijk worden vervangen door immigranten met een niet-westerse cultuur, al dan niet met doelbewuste medewerking van politici en overheidsinstanties. Beeld Arie Kievit / de Volkskrant

Hij is er niet bij, in de collegezaal op de campus van de Erasmus Universiteit, maar toch hangt zijn aanwezigheid voortdurend in de lucht. Want waar is eigenlijk Willem Engel, dansleraar en coronademonstrant des vaderlands, zo luidt vrijdagmiddag de eerste vraag uit het overwegend academische publiek. Engel stond toch op de lijst met sprekers?

Vlug grijpt de woordvoerder van het college van bestuur in. Ja, Engel was aanvankelijk uitgenodigd om te komen meepraten, op deze middag over complotdenken. 'Maar werknemers van deze universiteit hebben zich in het verleden door hem bedreigd gevoeld.' Dus stak het hoofdbestuur van de Erasmus Universiteit een stokje voor de uitnodiging: ook academische vrijheid kent grenzen.

Over de auteur

[Maarten Keulemans](#) is wetenschapsredacteur bij *de Volkskrant*, met als specialismen microleven, klimaat, archeologie en gentech. Voor zijn coronaverslaggeving werd hij uitgeroepen tot journalist van het jaar.

Begrijpelijk, zegt hoogleraar criminologie René van Swaeningen later in de pauze. 'Maar of ik er als wetenschapper moeite mee heb? Natuurlijk. We hebben als academische wetenschap ook een probleem als maatschappelijke kwesties niet van alle kanten kunnen worden belicht. We stonden in Nederland altijd bekend om onze poldercultuur. Maar het lijkt wel of we met de toegenomen polarisatie die kunst van het polderen een beetje zijn verloren.'

Betreft: onrechtmatige publicatie

Datum: 16 mei 2022

“Niets is lager dan te censureren wat men niet begrijpt.”
“De zwanen zullen voor geleerden en latere generaties zingen zodra de kraaien zwijgen.”
Desiderius Erasmus

Geachte heer, mevrouw,

Naar aanleiding van de lasterlijke dan wel smadelijke redengeving van uw College van Bestuur voor annulering van de heer Willem Engel (hierna: Engel) als deelnemer aan de Round Table bij de Studiemiddag Complotdenken bij de Erasmus School of Law op vrijdag 21 april 2023, als hieronder gespecificeerd, wend ik mij namens Engel tot u met het volgende.

1. a. Per brief van 13 april 2023 liet u aan Engel weten dat “(...) in een recent verleden (...) door u of een nauwe kring van uw medestanders (...) medewerkers van onze universiteit (...) zijn (...) geïntimideerd en bedreigd (...)”
b. Per 21 april 2023 publiceerde Erasmus Magazine een artikel onder de titel 'Complotmiddag toch zonder Willem Engel vanwege 'bedreigingen en intimidaties' met het volgende gedeelte: “Het College van Bestuur deelde vorige week per mail aan Engel mee dat ‘in een recent verleden medewerkers van onze universiteit door u of een nauwe kring van uw medestanders geïntimideerd en bedreigd’ zijn. Uit solidariteit met die bedreigde collega’s trekt het CvB daarmee de uitnodiging in. Volgens woordvoerder Monique de Jongh doelt het College van Bestuur op de bedreigingen die ‘veelvuldig in de media’ zijn geweest tijdens de coronacrisis. Onder andere virologen van het Erasmus MC kregen toen een constante stroom aan dreigementen en beledigingen te verduren van coronasceptici.”
2. Vanwege punt 1b staat buiten kijf dat uw College van Bestuur via hun woordvoerder de betreffende boodschap publiek hebben willen maken.
3. Op grond van punt 1a en b staat eveneens buiten twijfel dat uw College van Bestuur niet over feiten beschikt met betrekking tot Engel persoonlijk, maar dat hier slechts sprake is van *guilt by association*.
4. Het voorgaande brengt met zich mee dat Willem Engel hierbij van uw College van Bestuur binnen twee weken na dagtekening van deze brief de navolgende rectificatie schriftelijk en publiekelijk eist: het College van Bestuur van de Erasmus Universiteit geeft hierbij te kennen dat het niet beschikt over enig bewijs dat de heer Willem Engel betrokken was bij intimidatie en bedreiging van een of meer medewerkers van de Erasmus Universiteit, als eerder door het College van Bestuur ten aanzien van Engel onterecht is geïnsinueerd, en spreekt daarom uit dat deze redengeving om hem te cancelen als lid van de Round Table bij de studiemiddag complotdenken van 21 april 2023 onbetamelijk was alsmede volledig haaks staat op de Erasmiaanse waarden die het College van Bestuur pretendeert voor te staan.
5. Op grond van het voorgaande staat vast dat er sprake is van onrechtmatige berichtgeving. Deze berichtgeving leidt tot reputatieschade voor Engel. Engel claimt daarom naast de genoemde rectificatie, tevens op grond van art. 6:106 lid 1 sub b BW, 10.000 euro smartengeld van het College van Bestuur, eventueel te vermeerderen met de kosten van het voeren van een gerechtelijke procedure over de rectificatie en/of deze schadevergoeding. Zie in dit kader een kort overzicht van schadevergoeding in geval van onrechtmatige publicatie van de Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ): <https://www.nvj.nl/themas/persvrijheid/balie-persvrijheid/aansprakelijkheid-onrechtmatige-publicatie>. Aansluiting bij de gerechtelijke uitspraak van 14 februari 2018, in de rechtszaak van strafpleiter mr. Stijn Frank tegen onder meer misdaadverslaggever John van den Heuvel en TMG Landelijke Media BV, ligt voor de hand: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBAMS:2018:763> De reden

voor deze rechtszaak was dat John van den Heuvel, kort gezegd, mr. Stijn Franken “postbode van de penoze” had genoemd. Dat leidde tot een veroordeling tot rectificatie en een hoofdelijke veroordeling tot betaling van 10.000 euro aan smartengeld. Merk hierbij op dat “postbode van de penoze” in geval van mr. Stijn Franken meer een sterk aangezette mening betreft, terwijl de opmerking jegens Engel “(...) dat ‘in een recent verleden medewerkers van onze universiteit door u of een nauwe kring van uw medestanders geïntimideerd en bedreigd’ zijn (...)” ontegenzeggelijk ziet op, wat in r.o. 4.2. van de genoemde gerechtelijke uitspraak een “als feitelijk gepresenteerde verdenking en beschuldiging” wordt genoemd. Dat verschil brengt met zich mee dat aanspraak op het gevraagde bedrag in geval van Engel zelfs nog meer evident is dan in geval van mr. Stijn Franken. Ik verzoek, en zo nodig sommeer uw College van Bestuur, daarom tevens om het geëiste bedrag binnen 14 dagen na dagtekening van deze brief te voldoen door overmaking naar rekening nummer NL07BUNQ2047007526 t.n.v. W.C. Engel te Rotterdam.

Indien aan de hierboven geformuleerde eisen binnen de gegeven termijnen gevolg wordt gegeven, dan kan daarmee een gerechtelijke procedure of zelfs meerdere procedures worden voorkomen.

Met vriendelijke groet

namens Engel,

mr. C.J. Wisse

PRODUCTIE 8

Van: Gerard Endedijk [REDACTED]
Datum: Op woensdag 31 mei 2023 om 13:25
Onderwerp: EUR / Engel
Aan: 'mr.c.j.wisse' [REDACTED] <[REDACTED]>

Geachte heer,

Hierbij kan ik u laten weten dat ik optreed voor de Erasmus Universiteit Rotterdam, en de daarmee verbonden (bestuurs)organen en instellingen.

Ik ontvang kopie van uw brief van 16 mei 2023, verzonden namens de heer W. Engel. Uw brief zal ik beantwoorden, maar ik ben in nog in afwachting van nadere informatie.

Ik verwacht u op korte termijn nader te kunnen berichten.

Met vriendelijke groet/kind regards,

Gerard Endedijk
Advocaat / attorney-at-law

T: +31 (0)20 [REDACTED]
M: +31 (0)6 [REDACTED]
E: [REDACTED]

[REDACTED] Amsterdam
T: +31 (0)20 [REDACTED]

Lennox Litigation B.V. is geregistreerd in het handelsregister onder nummer 82938067. Op alle opdrachten zijn de algemene voorwaarden van Lennox Litigation van toepassing waarin een beperking van de aansprakelijkheid, de toepasselijkheid van Nederlands recht en de exclusieve bevoegdheid van de rechtbank Amsterdam zijn opgenomen. De algemene voorwaarden zijn te vinden op www.lennox.nl/nl/algemene-voorwaarden. Lennox Litigation hanteert een kantoorklachtenregeling die van toepassing is op de dienstverlening. De kantoorklachtenregeling is te vinden op www.lennox.nl/nl/kantoorklachtenregeling.

Lennox Litigation B.V. is registered in the trade register under number 82938067. The general terms and conditions of Lennox Litigation, which stipulate a limitation of liability, the applicability of Dutch law and the exclusive jurisdiction of the district court in Amsterdam, are applicable to all work performed. The general terms and conditions are available at www.lennox.nl/en/general-terms-and-conditions. Lennox Litigation maintains an office complaints procedure that applies to the provision of services. The office complaints procedure is available at www.lennox.nl/en/complaints-procedure.

PRODUCTIE 9

G.C. Endedijk
T: +31 (0)20 [REDACTED]
M: +31 (0)6 [REDACTED]
E: [REDACTED]

Per e-mail

dhr. W. Engel
via: mr. C.J. Wisse

Uw kenmerk

Ons kenmerk
20230041/200625/1

9 juni 2023

Betreft: EUR / Engel

Geachte heer Wisse,

Naar aanleiding van uw brief van 16 mei 2023 liet ik u al weten dat ik optreed voor de Erasmus Universiteit Rotterdam en de daarmee verbonden (rechts)personen en instellingen.

Ik kan u het volgende berichten.

Op 13 april 2023 heeft het College van Bestuur van mijn cliënte aan de heer Engel bericht dat een aanvankelijke uitnodiging werd ingetrokken. Deze uitnodiging betrof deelname aan een studiemiddag die op 21 april 2023 was georganiseerd.

Uit uw brief kan ik afleiden dat de heer Engel geen bezwaar lijkt te hebben gehad tegen de intrekking als zodanig. Dit volgt ook uit de reactie van de heer Engel zelf, van 13 april 2023. Een dergelijk bezwaar zou denk ik ook niet reëel zijn geweest, nu mijn cliënte uiteraard zelf beslist wie tot de gebouwen en terreinen van de universiteit worden toegelaten.

Er wordt wel bezwaar gemaakt tegen de reden waarom mijn cliënte deze beslissing heeft genomen. Daarover kan ik het volgende zeggen. Voor mijn cliënte is vrije wetenschapsbeoefening een uitgangspunt waar geen concessies aan gedaan worden. Dit houdt in dat mijn cliënte de verantwoordelijkheid heeft die vrijheid te beschermen, en er voor waakt dat anderen grenzen overschrijden. Uw cliënt heeft dat gedaan. Het gaat hierbij onder andere om het volgende voorbeeld: de kennelijk ludiek bedoelde uitreiking van de *Anton Mussert-prijs*, waarbij de naam van een van de wetenschappers werd verbonden met de opmerking *medische experimenten* én gepoogd is haar thuis op te zoeken. Dit vormt voor mijn cliënte een ontoelaatbare gebeurtenis, met een duidelijk intimiderend en bedreigend karakter.

Het verspreiden van privé-gegevens is volgens tegen de heer Engel gedane aangifte overigens vaker gebeurd. Hieruit volgt dat hij het niet bezwaarlijk acht(te) private informatie te verstrekken. Hierdoor kunnen veiligheidsrisico's ontstaan.

Met mijn cliënte ben ik dan ook van oordeel dat het bericht van 13 april 2023 verzonden mocht worden. Rectificatie is niet aan de orde.

Ik merk verder op dat, voor zover de heer Engel meent dat zijn reputatie is beschadigd, mij dit onjuist voorkomt. De heer Engel heeft namelijk zelf aandacht gecreëerd, door over het bericht van

mijn cliënte op 19 april 2023 een post op Twitter te plaatsen. Hierdoor en pas daarna heeft de pers enige aandacht aan de kwestie geschonken. Gelet hierop lijkt mij ieder causaal verband tussen enig handelen van mijn cliënte en kennelijke schade te ontbreken.

Aan uw sommatie zal dan ook geen gevolg gegeven worden. Voor het geval de heer Engel de kwestie niet laat rusten kunt u ervan uitgaan dat er op mijn kantoor domicilie is gekozen, hetgeen de bevoegdheid van de Rotterdamse rechter onverlet laat.

Met vriendelijke groet,

G.C. Endedijk
advocaat

PRODUCTIE 10

Marion Koopmans, virology; emerg... ***
@MarionKoopmans

Het Erasmushuis overleeft de bombardementen in Rotterdam.
[nl.wikipedia.org/wiki/Erasmushu...](https://nl.wikipedia.org/wiki/Erasmushuis) O wacht, nee, dit is 2021 😭

12:59 · 20-11-2021 van Earth

Marion Koopmans, virology; emerg... ***
@MarionKoopmans

Ok, trending vanwege tweet over Erasmus gebouw, beschadigd door de branden vrijdagavond. Vergelijking WO had niet gemoeten. Werd getroffen door beeld omdat Erasmus staat voor tolerantie en zag dat het gebouw die geschiedenis had. excuus. Wrange ironie over Erasmus blijft staan.

15:02 · 21-11-2021 van Earth

36 Retweets **48** geciteerde Tweets

1.206 vind-ik-leuks **2** bladwijzers